

EUTANASIE – PROBLEMĂ A EXISTENȚEI

Popușoi E, Șveț A.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *La etapa actuală eutanasia prezintă mărul discordiei în discuțiile oamenilor fie ei medici, politicieni, juriști sau simpli cetățeni ai statului. Problema existenței constă în : este oare eutanasia morală sau imorală?. Biserica, justiția și medicina ca aliați, pe de o parte și ca adversari, pe de altă parte, au încercat să găsească răspunsul cuvenit la această întrebare subtilă.*

Cuvinte cheie: eutanasia, viața și moarte, religia, binele și răul

Astăzi, știința a descoperit multe medicamente contra durerilor, calmându-l pe cel suferind, de multe ori scăpându-l de ele. Bineînțeles, nu s-a găsit încă cel mai potrivit medicament indicat pentru dureri, astfel lăsând o posibilitate de ridicare a chestiunii eutanasiilor.

Ce este eutanasia? Când a apărut eutanasia?

De când se practica eutanasia? Popoarele nomade își abandonau bătrânii și bolnavii, care deveneau o povară în permanentele lor deplasări. De regulă, răniților în războaie li se dădea lovitura de grație. Uneori, cei încercuți, pentru a nu cădea vii în mâinile dușmanilor, se omorau reciproc.

Se știe că în Sparta copiii handicapați erau expuși și lăsați să moară, lucru aprobat de Aristotel, pentru motive de utilitate publică). Platon extindea această practică la bătrânii grav bolnavi .

Cuvântul Eutanasia provine din limba greacă, de la cuvântul "euthanasia », « eu » - bine, « Thanatos » – moarte, însemnând "moarte frumoasă" sau ușoară. Eutanasia este acțiunea prin care, într-un mod nedureros, se suprimă viața unei persoane a cărei suferință grea și prelungită, este considerată iremediabilă. Hotărârea de a recurge la această metodă, poate aparține bolnavului, rudelor sau medicului, având la bază compasiunea sau mila față de persoana care suferă.

Eutanasia a fost legiferată în anul 1906. în statul Ohio, SUA. Ulterior a fost practică în Germania, unde Hitler a ordonat să fie omorâți copii nou-născuți cu neajunsuri fizice, bolnavii incurabili și invalizii. Între anii 1939-1941 au fost eliminate peste 70 de mii de vieți, considerate "existente fără valoare vitală" În aprilie 2001, în cadrul Uniunii Europene, Olanda a legalizat eutanasia pe motive de "compasiune". Drepturile condițiilor ale practicării eutanasiilor au fost stabilite următoarele:

- a) Existența unei boli incurabile sau a durerilor insuportabile.
- b) Aducerea la cunoștința pacientului a tuturor soluțiilor alternative.
- c) Formularea unei a doua opinii de către specialiști.
- d) Cererea eutanasiilor de către pacientul însuși, în deplinătatea facultăților sale.
- e) Interzicerea faptului ca propunerea să vină din partea medicilor curanți.

Exemplul Olandei a fost urmat la numai un an de Belgia, iar în momentul de față din ce în ce mai multe state se pregătesc să recunoască eutanasia drept o practică legală.

Cum se prezintă fenomenul în viziunea Jurisprudenței Religiei ;Medicinii

Dreptul la viață, dreptul la sănătate și dreptul la autonomie reprezintă drepturi fundamentale ale omului. Aceste drepturi sunt reglementate în cadrul celor mai importante documente internaționale referitoare la drepturile omului. Astfel, articolul 3 al Declarației Universale a Drepturilor Omului statuează dreptul fiecărui om la viață, libertate și inviolabilitatea persoanei.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului reglementează în articolele 2, 3, 7 și 8, dreptul persoanelor la viață și sănătate, interdicția torturii și a tratamentelor degradante și inumane, precum și respectul vieții private. De asemenea, Constituția României din 1991 garantează în art. 22 alin.1 dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică a persoanei, art. 26 alin. 2 prevede dreptul fiecărei persoane de a dispune de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri, iar art. 34 al legii fundamentale garantează dreptul la ocrotirea sănătății.

Acceptarea eutanasiei de catre societatea umana reprezinta o problema foarte delicata, avand in vedere faptul ca vizeaza unele dintre drepturile fundamentale ale omului: dreptul la viata, dreptul la sanatate si dreptul la autonomie.

Biserica a condamnat si condamna in permanenta eutanasia. Biserica sustine ca "Tot ce se opune vietii incesi, cum ar fi omorul de orice fel, avortul, euthanasia si chiar sinuciderea voluntara, toate si altele de acest gen sunt o rusine." Biserica isi fundamenteaza pozitia de condamnare a eutanasiei pe cateva principii crestine fundamentale. Astfel, pe de o parte, medicul, care a depus juramantul lui Hippocrate, este slujitorul vietii, astfel ca nu poate lua viata unui om la cererea acestuia, deoarece acela care cere nu poate da acest drept din moment ce el insusi nu il are. Pe de alta parte, in viziunea crestina, nu exista suferinta inutila, suferinta si moartea fiind sacralizate prin moartea lui Iisus pe cruce. Un preot de la biserica "Înălțarea Crucii Domnului" sustine ca: «Prin suferințe, omul se curăță de păcate. Spre exemplu, cancerul poate fi ca o răsplată pentru păcatele trupești, pentru perversiuni, preacurvie. Un creștin ortodox nu moare. El trece la o altă viață. Pe când eutanasia este renunțare la viitor.

Coduri profesionale care reglementeaza eutanasia.

In Albania, Codul Deontologic din 1998 prevede (cu privire la eutansie) ca alinarea suferintelor si durerii este una dintre sarcinile de baza ale unui medic. Grabirea sfarsitului vietii unei persoane este contrara eticii medicale.

In Belgia, unul dintre statele care a legiferat eutansia in anul 2002, Codul Deontologic Medical cuprinde reglementari explicite cu privire la eutanasia. Astfel, potrivit articolului 95, un medic nu poate in mod deliberat sa provoace moartea unei persoane bolnave si nici sa o ajute sa comita suicid.

Republica Ceha interzice in cadrul Codului Etic al Camerei Medicilor eutanasia si sinuciderea asistata. In Finlanda, a publicat o carte de etica medicala, in care este descrisa si acceptata doar eutanasia pasiva, in sensul ca atunci cand starea sanatatii pacientului nu mai poate fi imbunatatita si acesta este pe moarte, masurile de prelungire a vietii pot fi ridicate.

Eutanasia este interzisa si de catre codurile deontologice si de etica din Polonia, Portugalia si Slovacia, Germania, Romania.

Contra Eutanasiei.

Pitagora si mai ales Hippocrate s-au impotrivit eutanasiei. Hippocrate a inclus in faimosul sau juramant aceasta fraza: "Nu ma voi lasa determinat de cuvantul nimanui in a procura o otrava sau in a-mi da consimtamantul la asa ceva".

Cicero scria in Visul lui Cicero: "Tu, Publius si toate persoanele drepte, voi trebuie sa va pastrati viata si nu trebuie sa dispuneti de ea fara a primi porunca de la cel care v-a dat-o, ca sa nu dati dovada ca v-ati sustras de la misiunea umana pe care Dumnezeu v-a incredintat-o".

Metoda eutanasiei se practica si de stat pentru diferite scopuri, asa cum este eutanasia sociala sau eugenica si in cazul condamnarii la moarte a unor detinuti. Valerius Maxim istoriseste ca in Masalia a existat un loc unde se pastra o bautura otravitoare pusa la dispozitia acelor care isi motivau, in fata batranilor orasului, dorinta de a muri linistiti, deoarece se considerau foarte tristi in aceasta viata.

Sociologi si juristi sustin ca legalizarea eutanasiei poate deveni o arma periculoasa in mainile criminalilor, ridicand astfel procentul criminalitatii, deoarece va fi folosit de multi inconstienti, in interesul si castigul lor. Astfel, nefiind usor sa se constate daca se face din motive omenesti sau din motive economice si de interese testamentare sau din motive politice. De asemenea, nu va fi posibil sa se observe daca se face cu voia silita sau nesilita a bolnavului.

Sinuciderea /Eutanasia

Diferenta de baza dintre eutanasia si sinucidere consta in faptul ca eutanasia este mai mult "obiectiv" fondata decat sinuciderea. Sinuciderea sunt rezultatele slabiciunii caracterului individului pentru acomodarea lui in grelele situatii si lipsurilor vietii, iar aceasta nu este un mod de rezolvare a problemelor personale ale celor care se sinucid. Fata de societate, sinuciderea este o crima, deoarece cel sinucis se rupe violent de familie, de societatea sa, de stat si de biserica fata de care, daca ar fi ramas in viata, era obligat sa devina util.

Sustinatorii eutanasiei

Eutanasia a gasit multi sustinatori care, asa cum observa Sicard, sunt, probabil, ideologi³¹ sau utopisti. Dintre medici, putini la numar se declara in favoarea eutanasiei. Totusi trebuie sa deosebim doua grupe intre cei care impartasesc moartea usoara:

a) Unii prezinta moartea usoara acelor oameni pentru care viata este un chin si o greutate si care din acest motiv sunt primii care practica sinuciderea ; deoarece nu este usor sa acceptam ca un bolnav cand nu este in totalitate neputincios, incredinteaza altora grija terminarii vietii sale, cand poate singur sa o faca.

b) A doua grupa, care infrunta aceasta problema, declara ca agonia mortii este o suferinta groaznica si ca este drept sa o stingem la toti care sunt recunoscuti ca bolnavi nevindicabili. Doua sunt argumentele de baza care iau apararea eutanasiei : a) -mila pentru cei muribunzi, care au chinuri trupești si in generalcelor care sunt bolnavi nevindicabil ; b) – dreptul fiecaruia sa-si puna capat vietii si sa ceara sfarsirea ei.

Concluzie

Eutanasia ramane un act impotriva lui Dumnezeu. Omul nu poate atenta nici la viata lui, nici la viata vreunui semen de-al sau. Medicul (si nimeni altcineva) nu are dreptul sa ridice viata vreunei persoane. Cel care nu poate da cuiva un drept, nu i-l poate lua; medicul (valorificand vocatia si menirea sa) este dator sa aline suferintele, dar nu are dreptul sa grabeasca intentionat procesul natural al mortii. In cazul in care sfarsitul biologic al unei persoane este iminent, nu avem dreptul sa-i grabim acest sfarsit prin eutanasie. Iubirea de aproapele nu consta in curmarea vietii cuiva din mila pentru a-l scapa de dureri, ci a-l ajuta sa suporte durerea pana in clipa cand se va preda lui Dumnezeu, moment care trebuie sa ramana rezultatul unui constiinta. Datoria noastra si in special scopul medicilor este de a fi in slujba vietii pana la capatul acesteia; omul traieste chiar si atunci cand se afla in stadiul terminal al vietii fizice.”

Putem spune ca reactiile si atitudinile cu privire la eutanasie, fac din aceasta un subiect controversat in lumea larga. Conform religiei, eutanasia contravine poruncii "Sa nu ucizi!" , iar medicii o vad ca curmare a unei suferinte, care ar duce la moarte inevitabil. Parerea poate fi subiectiva in cele mai multe cazuri, in functie de persoana si de cazul in care, putem vedea in eutanasie o varianta pentru nevoile celui in cauza.

Bibliografie

1. www.roxi.spunetiparerea.ro/filosofia
2. www.Ortodoxia.md/piedici –in –cale-mintuirii
3. www.moldovacrestina.md/Raspunsuri din Biblie
4. www.digi24.ro/Stiri/Digi24/
5. www.all-about-life.ucoz.ro/index
6. Cristianflorea.ro/euthanasia